Eurasian Academy of Sciences
Eurasian Art & Humanities Journal
2020 Volume:12 S: 71 - 102
Published Online May 2020 (http://arthum.eurasianacademy.org)
http://dx.doi.org/10.17740/eas.art.2020-V12-05

AN EXAMPLE OF TRADITIONAL HOUSES IN KEMER COUNTRYSIDE, MANISA: HACI HUSEYIN EFENDI HOUSE[1]

Neslinur BİLGE* Ayten ERDEM**

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Mimarlık ABD, Rölöve-Restorasyon Programı, neslinurbilge@gmail.com
** Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Restorasyon ABD, aerdem@yildiz.edu.tr

Received Date:19.03.2020, Revised Date:28.04.2020, Accepted Date:15.05.2020

Copyright© 2020 Neslinur BİLGE, Ayten ERDEM. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

Kemer settlement is one of the rural settlements which has been home to many civilizations since ancient times while preserving its historical identity to a great extent. This residential area known for the commercial activities in the region in the past, and is gaining importance with the traditional dwelling area today. In this study, Hacı Hüseyin Efendi House, which depicts the architectural properties of the scarce outer sofa dwellings in the settlement, was first measured in detail, its photos were taken and the current status of the building was determined. Based on this case study, drawings of Hacı Hüseyin Efendi House was prepared, a restitution project was established by evaluating the existing traces and an evaluation of the original architecture was demonstrated. This research is intended to be a basis of possible future conservation project for this house.
Keywords: Traditional House, Rural Architecture, Outer Sofa, Manisa

MANİSA, KEMER KIRSALINDA GELENEKSEL KONUTLARA BİR ÖRNEK: HACI HÜSEYİN EFENDİ EVİ

ÖZET

Kemer yerleşimi, antik çağlardan itibaren birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve tarihi kimliğini büyük oranda korumuş kırsal yerleşimlerden biridir. Tarihi süreçte ticari faaliyetleriyle bölgede yer edinen yerleşim, günümüzde geleneksel konut dokusu ile önem kazanmaktadır. Bu çalışmada yerleşimde az sayıda kalan açık sofalı yapılar arasında mimari biçimlenmesi bakımından önemli bir yapı olan Hacı Hüseyin Efendi Evi'nin öncelikle rölöve ölçüleri alınmış, fotoğrafları çekilerek mevcut durumu saptanmıştır. Yerinde yapılan bu saha çalışmasına dayanarak Hacı Hüseyin Efendi Evi'nin rölövesi hazırlanmış, mevcut izler değerlendirilerek restitüsyon projesi oluşturulmuş ve özgün mimarisi hakkında değerlendirme yapılmıştır. Bu araştırmanın yapı için gelecekte yapılacak bir koruma çalışmasına kaynak olması amaçlanmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Geleneksel Konut, Kırsal Mimari, Açık Sofalı Ev, Manisa

[1] Bu çalışma Neslinur BİLGE'nin Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü Mimarlık ABD, Rölöve-Restorasyon Tezli Yüksek Lisans Programında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Kemer, Ege Bölgesi'nde Manisa ili, Salihli ilçesine bağlı bir köydür. Manisa'ya 102 km ve Salihli'ye 30 km uzaklıkta yer alan yerleşim, Marmara Gölü'nün kuzey kıyısından itibaren yükselen Keçi Dağı'nın doğusunda bulunan Kalemdağı (Sivrice) Tepesi'nin doğu eteklerinde yer almaktadır. Orman içi bir yerleşme olan Kemer, 700-750 m rakıma sahiptir.

Şekil 1 Kalemdağı Tepesi eteklerindeki köyün görünüşü

Kemer'de yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olan Akdeniz iklimi etkisi hakimdir. Güneybatıdaki Marmara Gölü, doğudaki Demirköprü Barajı ve kuzeybatıdaki Gördes Barajı'nın bulunması da, yerleşim ve çevresinde ılıman iklim özelliklerinin oluşmasında etkili olmaktadır. Ancak, Kemer yerleşiminin dağlık bir bölgede olmasından dolayı kış aylarında kar yağışı gibi karasal iklim etkileri de görülmektedir.

2. YERLEŞİMİN TARİHÇESİ

Kemer köyü tarihinin antik dönemlere dayandığı düşünülmektedir. Antik dönemde bölgeye hâkim olan Lidya Devleti, Salihli'nin Sart kasabasında bulunan başkenti Sardes kentinin yanı sıra birçok yerleşimden oluşmaktadır. Bu yerleşimlerden biri de bugünkü Kemer ve Kale köylerini içine alan, Osmanlı dönemine ait belgelerde "Nardı" olarak geçen Daldis kentidir (Çiçek-Çetin, 2001). Köyün adının nereden geldiği bilinememekte, ancak oymak, aşiret veya cemaat adı olduğu düşünülmektedir (Koday, Kaya, Akbaş Salihli İlçesindeki Köy adlarında Coğrafyanın Etkisi, 2016, s.12). Bölgedeki kalıntılardan Bizans döneminde de meskûn bir yer olduğu anlaşılan Kemer, Saruhanoğulları'yla birlikte gelen aşiretlerin zorunlu iskâna tabi tutulmalarıyla Türk hâkimiyetine girmiş, Karakeçili ve Akkeçili aşiretleri buraya yerleştirilmiştir (Çiçek-Çetin, 2001). Yerleşimde; Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminden başlayarak 1960'lı yıllara kadar kullanılan ve bu köyde üretilen tarım ürünlerini İzmir Limanı'na taşıyan tarihi bir kervan yolunun varlığı halen görülebilmektedir.

Şekil 2 Tarihi kervan yolu izi

Yerleşim 19. Yüzyıldan itibaren 1970'li yıllara kadar, cuma günleri kurulduğu bilinen "Pazar" ile önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir. Pazar, yerleşimdeki esnaflık kollarının ve çarşı bölgesinin gelişmesini sağlamış, bu gelişimle birlikte yerleşimde konaklama yapıları da inşa edilmiştir. Ayrıca, ticari ürün olarak ön plana çıkan palamutların saklandığı depolar, ticaret yapılan mağazalar/ dükkânlar, susam, haşhaş vb. ürünlerden yağ elde edilen yağhaneler de yapılmıştır. Bu yapılardan bazıları günümüzde atıl olmakla birlikte halâ mevcuttur. Cumhuriyet döneminde ise bu üretim ve depolama yapılarına elektrikle çalışan bir değirmen eklenmiştir. Geçmişten günümüze hayvancılık da Kemer'de önemli bir gelir kaynağı olmuştur (Ürer, 2009).

3. GELENEKSEL KONUT DOKUSU

Eğimli arazi üzerine oturan yerleşimin merkezinde ticari yapılar ile bir cami yer almakta, sokaklar topografyaya uygun olarak kıvrımlı biçimde uzanmaktadır. Kıvrımlı sokakların ve moloz taş avlu duvarlarının çevrelediği yapı adalarının üzerinde ise moloz taş beden duvarlı konutlar ile konutların tamamlayıcısı olan ahır, fırın, kuyu, saya vb ek yapılar yer almaktadır. Günümüze kadar gelebilen geleneksel konutlarda dış, açık sofalı ve iç sofalı plan tiplerinin kullanıldığı görülmektedir. İç sofalı konutlardan daha eski olduğu düşünülen dış, açık sofalı konutların günümüze kadar gelebilen örnekleri az sayıdadır. Yerleşimde Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir 2 numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 24.11.2016 tarih ve 7315 sayı ile 10 adet geleneksel konut, 1 adet cami, 1 adet değirmen, 1 adet eski belediye binası, 4 adet ticaret yapısı olmak üzere toplam 17 adet yapı kültür varlığı olarak tescillenmiş, 09.06.2017 tarihli toplantıda 8324 sayı ile 1 konut yapısı daha eklenerek toplamda 18 adet yapı tescillenmiştir.

Tescilli konutlardan sadece üçü dış, açık sofalı plan tipine sahiptir. Bu konutların arasında bulunan 864 ada, 1671 parseldeki Hacı Hüseyin Efendi Evi; mimari biçimlenmesi ve özgün nitelikleri ile yerleşimde ön plana çıkmaktadır. Yerleşimde sokakların bilinen bir adı bulunmamakta, bu yüzden yapılar sadece ada ve parsel numaraları ile tanımlanabilmektedir.

Şekil 3 Ziya Çakın Evi (232 ada, 1786 parsel, açık sofalı), 2019.

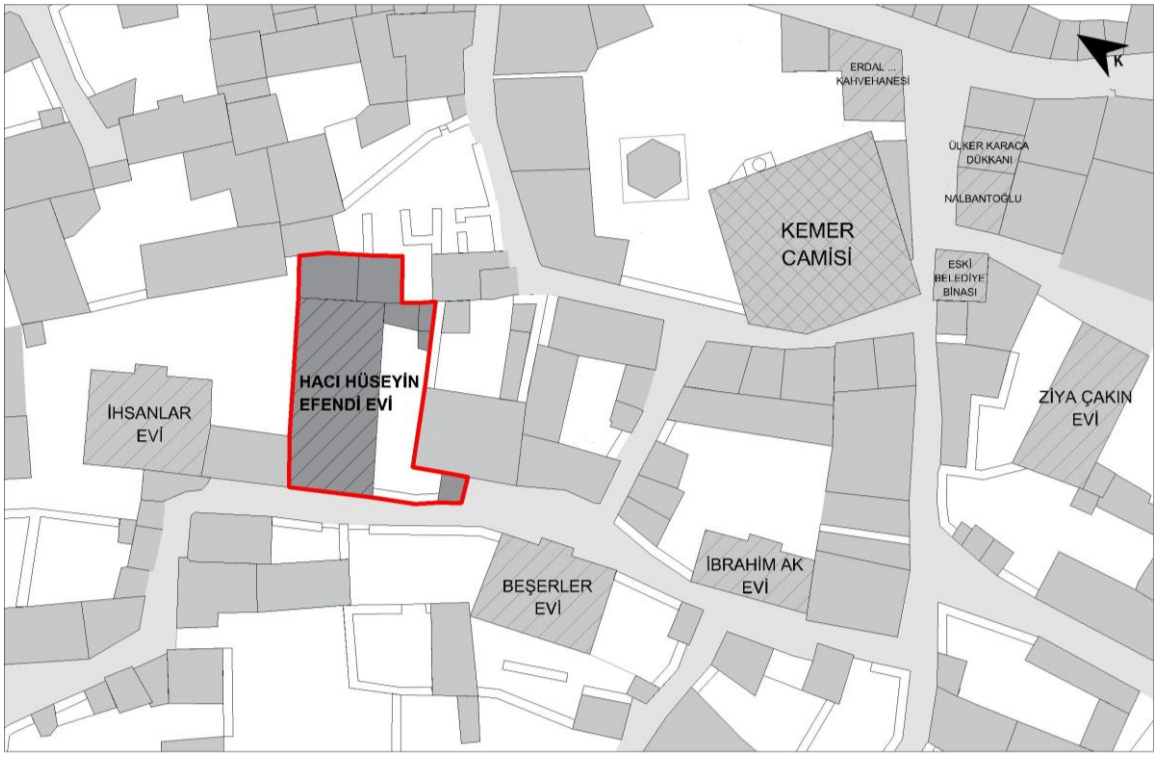
Şekil 4 Hüseyin Erol Evi (231 ada, 1748 parsel, iç sofalı),2019.

Şekil 5 Beşerler Evi (241 ada, 1694 parsel, iç sofalı), 2019.

4. HACI HÜSEYİN EFENDİ EVİ (242 ADA, 1671 PARSEL)

Kültür varlığı olarak tescilli olan yapının muhtemelen 19. Yüzyılın sonlarında inşa edildiği düşünülmektedir. Yapının ilk sahibi olan Hacı Hüseyin Efendi'nin kaymakam olduğu söylenmekte, ancak nerede kaymakamlık yaptığı bilinmemektedir. Kemer'in en nüfuzlu kişisi olarak bilinen Hacı Hüseyin Efendi; önce kendi evini yaptırmış, sonra aynı parselin kuzeyine oğlu için (Env.no:11), karşı çaprazdaki parsele de kızı için (Env.no:3) ev inşa ettirmiştir. Ayrıca, köye gelen misafirlerin konakladığı ve "köy odası" olarak bilinen yapıyı da Hacı Hüseyin Efendi'nin yaptırdığı söylenmektedir. Hacı Hüseyin Efendi Evi, Kemer Köyü Camisi'nin yakınında olup, günümüzde kiracılar tarafından kullanılmaktadır.

Şekil 6 Hacı Hüseyin Efendi Evi Konum Planı

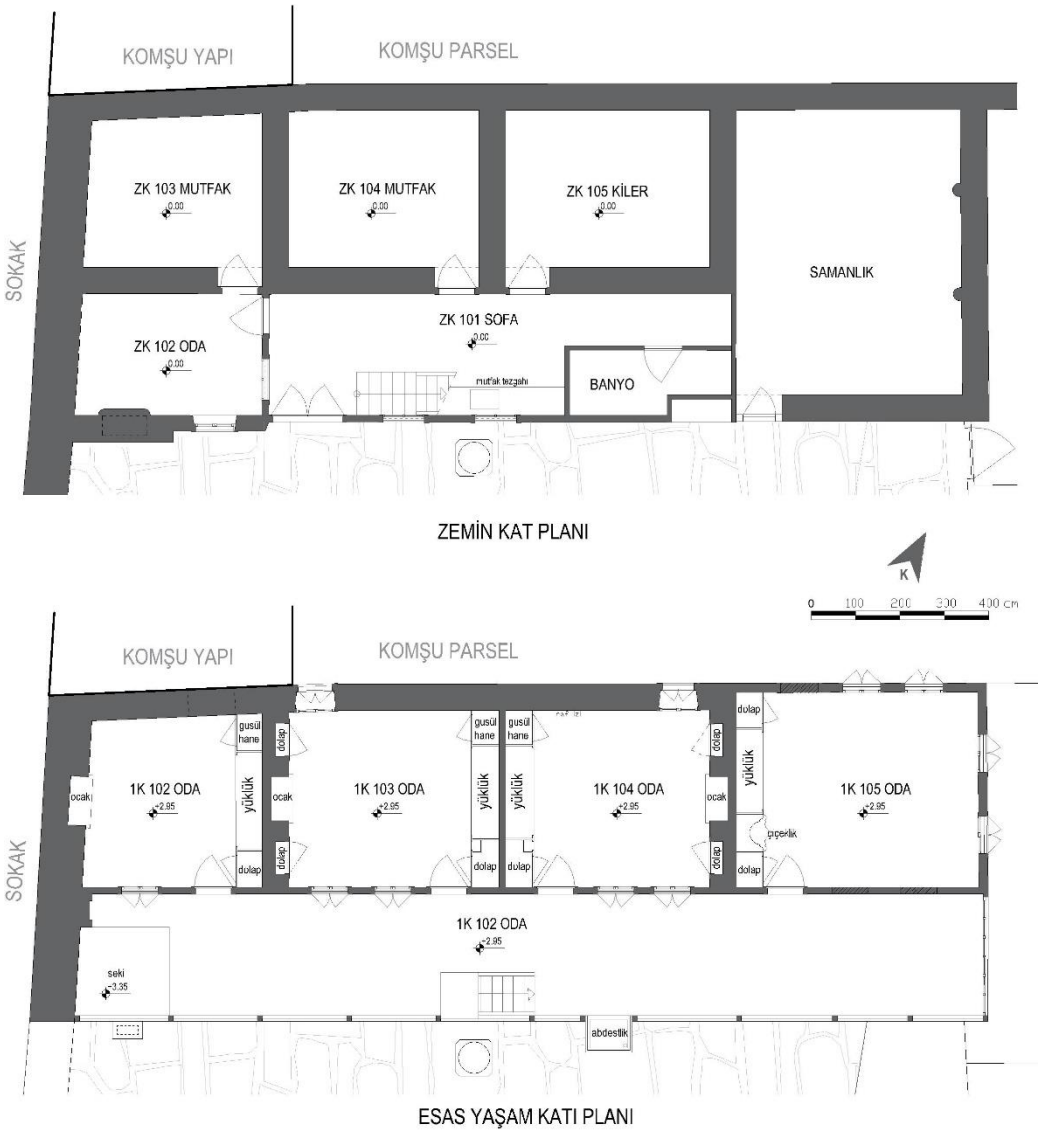
4.1 Hacı Hüseyin Efendi Evi'nin Günümüzdeki Mimari Biçimlenmesi

Merkezi bir konumda, bir parsel üzerinde yer alan yapıya mahremiyet sebebiyle avlu üzerinden girilmektedir. Sokak ile avlu arasında bulunan moloz taş duvar üzerindeki çift kanatlı ahşap kapı avluya girişi sağlamaktadır. Dikdörtgen planlı avluda ahır, tuvalet, fırın vb ek yapılarla birlikte su kuyusu bulunmaktadır. 2 katlı yapının zemin katı geçmişte hizmet ve depolama alanlarına üst katı ise yaşam birimlerine ayrılmıştır.

4.2 Plan Düzeni

Hacı Hüseyin Efendi Evi, boyu eninin 2.5 katı kadar olan dikdörtgen çerçeve içinde düzenlenmiş bir yapıdır. Zemin kat seviyesinde yapının doğu kısa kenarı boyunca uzanan ve avluya açılan bir samanlık mahalli bulunmakta, avludan çift kanatlı ahşap bir kapı ile zemin kat taşlığına girilmektedir. Zemin katta yapının güney uzun kenarında, taş duvarla çevrili, penceresi bulunmayan ve geçmişte ahır olarak kullanıldığı düşünülen üç mekân bulunmaktadır. Günümüzde mutfak ve kiler olarak kullanılan bu mekânlardan batı köşesindeki mekânın önüne, avluya bakan ocaklı bir oda yerleştirilmiş, taşlık mahalli batıdan bu oda, doğudan samanlık, kuzeyden ahırlar, güneyden avlu ile sınırlanmıştır. Taşlık mahallinin avlu kenarındaki duvarına paralel olarak konumlanan ahşap merdiven üst kat ile ilişkiyi sağlamaktadır.

Taşlık mahallinde ayrıca avlu duvarına paralel olarak yerleştirilmiş küçük bir mutfak tezgâhı ile banyo bulunmaktadır.

Şekil 7 Kat Planları

Yapının "esas yaşam katı" olan üst katı, açık sofalı bir plan şemasına sahiptir. Avluya bakan uzun kenara yerleştirilen açık sofa yörede "ev önü" olarak anılmaktadır. Açık sofanın batıdaki kısa kenarı dışarıya kapalı olup, kuzeydeki uzun kenarına dört oda güneydeki avlu duvarına ise ahşap dikmeler sıralanmıştır. Odalar, açık sofaya ahşap kapaklı pencereler ile açılmaktadır. Ocağı, çiçekliği, dolap kapakları ve tavanı ile diğer odalardan daha özenli yapılmış olan kuzeydoğu köşedeki manzaraya bakan odanın misafirlerin ağırlandığı "başoda" olduğu düşünülmektedir. Diğer odalarda da ocak, yüklük, dolap, gusülhane, sergen ve ahşap nişler bulunmaktadır. Oda dizisi içinde arada kalan odalarda, ocakların iki yanında, taş duvar kalınlığı içinde oluşturulan dolaplar bulunmakta, yörede bu dolaplar "çamaşırlık" olarak adlandırılmaktadır.

Şekil 8 Esas yaşam katı sofası batı yönü

Şekil 9 Esas yaşam katı sofası doğu yönü

Şekil 10 1K 104 odasının ocağı

Şekil 11 Baş oda(1K 105) çiçeklik nişi

Şekil 12 Baş oda(1K 105) yüklüğü

Şekil 13 1K 103 odasının Yüklüğü

4.3 Cephe Düzeni

Yapının en gösterişli cephesi güneydeki avluya bakan cephedir (Şekil 11). Dış, açık sofayı sınırlayan ahşap dikme ve S ve C kıvrımlı kemerler ile dikkat çeken avlu cephesinin zemin kat seviyesindeki kısmının geç dönemde eklenmiş duvar ve pencerelerle değişmiş olduğu görülmektedir. Çift kanatlı ahşap giriş kapısı ile sağında yer alan dikdörtgen sürme pencere dönem eki niteliğini taşımaktadır. Giriş kapısının solunda bulunan ve sıvalı bir duvarın içinden tuğla örgü ile yükselen ocak bacası da avlu cephesine sonradan eklenmiş unsurlardan biridir. Samanlık mahallinin kısmen bağdadi çıtalı kısmen sıvalı ahşap çatkılı duvar görünümüne sonradan sahip olduğu anlaşılmaktadır. Samanlık kapısının sağındaki ahşap dikmenin altındaki taş kaide; geçmişte bütün avlu kenarının taş kaidelere oturan ahşap dikmelerle sınırlandığını ve yarı açık bir görünüme sahip olduğunu gösteren önemli bir veridir (Şekil 12).

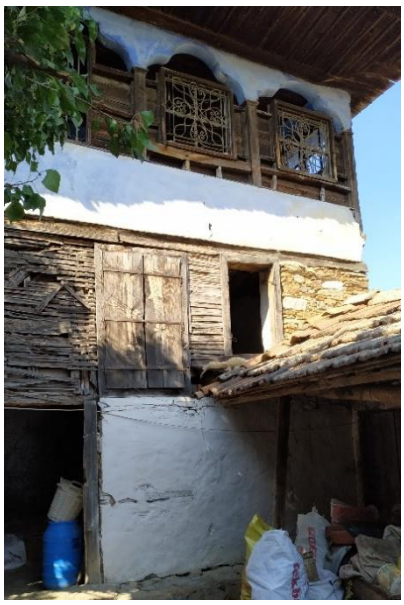
Esas yaşam katı seviyesinde avluya bakan açık sofa on bir adet ahşap dikme ve dikmeler arasında oluşturulmuş "S" ve "C" biçimli, sıvalı kemerler ile sınırlanmaktadır. Dikmelerin arası parapet oluşturacak şekilde ahşap malzeme ile kapatılmış olup, parapetin dış yüzü sıvalıdır. Parapet üzerinde önce ahşap korkuluk sonra başlık seviyesine kadar ahşap kafes yer almaktadır. Ahşap dikmelerin arasındaki korkuluk ve kafeslerin yerini soldan itibaren yedinci açıklıktan itibaren muhdes demir korkuluklar ile ferforje demir korkuluklu ahşap doğramalar almaktadır (Şekil 13). Dikmeler arasındaki altıncı açıklık tam ortadan muhdes olduğu düşünülen ahşap bir dikme ile ikiye ayrılmış olup, sağdaki bölümde ahşap payandalarla desteklenen ahşap bir abdestlik (lavabo) mevcuttur (Şekil 14). Zemin kat ile esas yaşam katı arasında döşeme seviyesinde uzanan ahşap bir kat silmesi bulunmaktadır. Esas yaşam katı seviyesindeki sıvalı yüzeyler çivit mavisi ile renklendirilmiştir. Yapı, alaturka kiremit kaplı kırma çatı ile tamamlanmaktadır.

Şekil 14 Güney cephesi (avlu cephesi)

Şekil 15 Güney cephesi zemin kat

Şekil 16 Güney cephesi

Şekil 17 Abdestliğin cepheden görünümü

Yapının doğu cephesi aynı zamanda manzara cephesidir (Şekil 15). Bu cephe zemin kat yüksekliğinde bir ahır yapısı nedeniyle kısmen kapalıdır. Esas yaşam katı seviyesinde ise açık sofanın kısa kenarında parapet seviyesinden tavana kadar yükselen ahşap doğramalı üç adet sürme pencere bulunmaktadır. Baş odanın iki adet, ahşap kapaklı ve kısmen demir korkuluklu çift kanatlı pencereleri alttan ve üstten ahşap silmelerle sınırlanmaktadır.

Şekil 18 Doğu cephesi (Yan cephe)

Yapının arka/ kuzey cephesi ancak 1662 no'lu parselden görülebilmektedir. Zemin kat seviyesinde yapı penceresiz, moloz taş duvarlar ise sıvasızdır. Esas yaşam katı seviyesinde başodanın üç, diğer odaların ise birer pencereleri bulunmaktadır. Başoda pencerelerinin ikisi özgün ahşap kapaklı, çift kanatlı pencere olup, üçüncü pencere doldurulmuştur. Başodanın bu cephedeki pencerelerinin de alt ve üstünden ahşap silmeler geçmektedir. Diğer odalarda da metal parmaklıklı ve içe açılan ahşap kapaklı çift kanatlı birer pencere bulunmaktadır. Yapının sokağa bakan yan cephesi ise tümüyle sağır bir cephedir.

Şekil 19 Kuzey cephesi (Arka cephe)

4.4 Yapım Sistemi

Yapının avlu cephesi dışındaki beden duvarları, zemin kat mahalleri ile ve üst kattaki odalar arasındaki duvarları ahşap hatıllı çamur harçlı moloz taş duvardır. Esas yaşam katında 103 ve 104 numaralı odalar arasındaki duvar ile odaların sofaya bakan duvarları, başodanın dış duvarları, açık sofanın parapeti ve ahşap dikmeler arasındaki kemerler ahşap çatkılı, bağdadi çıtalı olarak yapılmıştır. Moloz taş ve ahşap çatkılı duvarların iç ve dış yüzleri önce çamur, sonra kireç sıva ile sıvanmıştır. Yapının açık sofasını ve üzerindeki çatısını zeminden çatıya kadar yükselen ahşap dikmeler taşımakta olup, günümüzde zemin kat dikmelerinin sonradan yapılmış ahşap çatkılı duvar içinde kaldığı düşünülmektedir.

Yapının esas yaşam katı döşemesinin 40-50 cm aralıklarla yerleştirilen kirişleri yapının beden duvarlarına ve zemin kat odalarının ortasından geçen ana kirişlere oturmaktadır.

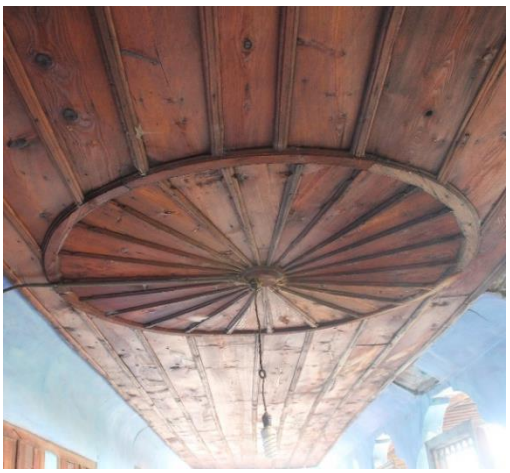

Şekil 20 Sofanın döşeme kirişleri

Şekil 21 1K 103 odasının döşeme kirişleri

Ahşap kirişli döşemelerde zemin katta tavan kaplaması bulunmamakta, esas yaşam katında ise çıtalı, pasalı, göbekli tavan kaplamaları ile gizlenmektedir. Açık sofanın tekne tavanı, pasalı ahşap kaplamadır ve ortasında ışınsal tavan göbeği yer almaktadır. Kuzeybatı köşedeki odanın tavanı çıtasız ahşap kaplama iken diğer odalarda bezemeli ahşap çıtalarla oluşturulmuş göbekli tavan kaplamaları mevcuttur. Bezemeli tavanların olduğu odalarda, duvar ve tavan birleşimi tekne tavan tarzında olup, bağdadi çıtalarla oluşturulmuş sıvalı ve pahlı bir yüzeyden sonra tavan kaplamasına geçilmektedir.

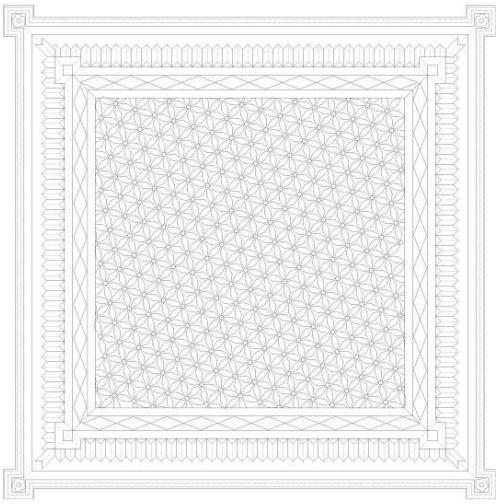
Şekil 22 Sofanın tavan göbeği

Şekil 23 1K 104 odasının tavanı

Şekil 24 Baş oda tavanı

Şekil 25 Baş oda tavanı çizimi

Katlar arasındaki ilişkiyi sağlayan merdivenin ilk altı basamağı kâgir, geri kalanı ahşaptır. Ahşap basamaklar, limon kirişlere oturtulmuş olup, rıhtlar tahtalarla kapatılmış durumdadır.

Şekil 26 Merdivenin arka görünüşü

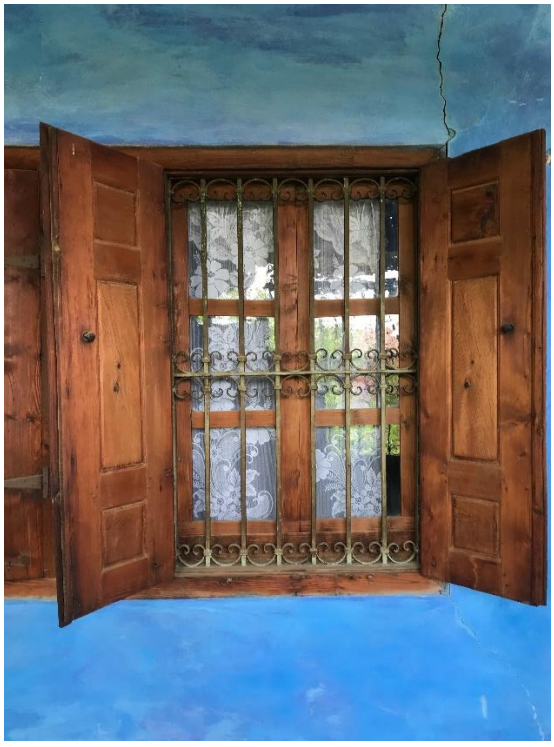

Şekil 27 Merdiven

Esas yaşam katının açık sofaya açılan oda kapıları tablalı ve oyma bezemeli kapılar olup, üst kısımlarına yerleştirilen, kitabelik olarak nitelendirilebilecek ahşap tablalarla taç kapı görünümündedir (Şekil 28). Odaların sofaya ve dışarıya bakan pencerelerinde kanatlı ahşap doğramalar ve tablalı ahşap kapaklar bulunmaktadır. Sofaya bakan pencerelerde ve başodanın dışarıya açılan pencerelerindeki pencere yüksekliğinin yarı yüksekliğinde olan ferforjelerin dönem eki olduğu düşünülmektedir (Şekil 29,30). Odalardaki yüklük ve dolaplar ahşap tablalı, çiçeklikler alçı bezemeli, ocaklar ise alçı yaşmaklıdır (Şekil 31-34).

Şekil 28 Esas yaşam katından kapı

Şekil 29 1K 104 odasının sofaya açılan penceresi

Şekil 30 Başodanın (1K 105) kanatlı pencereleri

Şekil 31 1K 104 odasının ocağı

Şekil 32 Baş oda(1K 105) çiçeklik nişi

Şekil 33 Baş oda(1K 105) yüklüğü

Şekil 134 1K 103 odasının yüklüğü

5. YAPININ RESTİTÜSYON VERİLERİ

Hacı Hüseyin Efendi Evi'nin günümüze gelene kadar kullanımına yönelik bazı onarımlar geçirdiği görülmektedir. Bu onarımlar sırasında eklenen mekânlar, duvarlar ve elemanlar yapının özgün plan şemasının ve özgün cephelerinin anlaşılabilirliğini kısıtlamaktadır. Hacı Hüseyin Efendi Evi'nin inşa edildiği zamandaki mimari biçimlenmesi, restitüsyonu öncelikle yapıda bulunan özgün elemanlara dayandırılarak tasarlanmıştır. Yapıdan elde edilemeyen veriler ise Kemer köyündeki diğer geleneksel yapılardan edinilmeye çalışılmıştır.

Yapının esas yaşam katı plan şeması özgün halini korumaktadır. Hacı Hüseyin Efendi Evi'nde kullanılmış olan dış açık sofalı, 4 sıra odalı plan düzeni, Türk Evi'nin en eski plan düzeni çeşitlerinden biridir. Özgün zemin kat plan düzeninin ise üst kat plan düzenini oluşturacak şekilde kuzey kenarına sıralanmış dört mahalden oluştuğu, bu mahallerden depolama alanı olarak kullanıldığı düşünülen

üçünün önünde yer alan taşlık mahallinin yapının batı kenarına yerleştirilmiş samanlık mahalli ile sonlandığı ve taşlık mahalli ile samanlık mahallinin avlu kenarında ahşap dikmeler bulunduğu anlaşılmaktadır. Böylece zemin kattaki "direklikli" yarı açık taşlık ve samanlık mahalleri, zemin kattaki depolama işlevine uygun olarak avlu ile birleşmektedir.

Yapının özgün avlu cephesinde yarı şeffaf bir görünümün hâkim olduğu düşünülmektedir. Zemin kat ile üzerindeki katın avlu cephesi tamamen ahşap dikmeli bir düzene sahiptir. Zemin katta taş ayaklara (kaidelere) oturan dikmeler, üst katta barok kıvrımlı kemerler ile sonlanmaktadır. Kemerlerin arasında, parapetin üstünde, bir kısmı bugün de mevcut olan ahşap korkuluk ve kafesler yer almaktadır. Ahşap dikmelerin, kısmen zemine gömülmüş taş kaidelere oturduğu samanlık kapısı kenarında bulunan dikmeden anlaşılmaktadır.

Yapının batıdaki yan cephesinin görünebilir olan kısmı, esas yaşam katındaki açık sofa ile başodadır. Bu cephenin özgün durumunda, açık sofanın korkuluklu ve kafesli, başoda pencerelerinin de günümüzdeki düzende ve donanımda olduğu aşikârdır.

Kuzeydeki arka cephenin özgün halinde, zemin kat seviyesinde tamamen sağır olduğu kesindir. Esas yaşam katı seviyesinde ise başodanın iki yerine üç adet penceresinin bulunduğu doldurulmuş pencereden anlaşılmaktadır.

Hacı Hüseyin Efendi Evi halâ özgün strüktür özelliklerini korumaktadır. Zemin kattaki dönem eki olan kısımlar kaldırılınca ahşap dikmeler ve taş kaideler ortaya çıkacak ve yapı geçmişteki durumuna dönecektir. Ancak, bazı taşıyıcı kirişlerde çürüme ve kesit kaybı, başodanın kuzey duvarında çatlak, avlu cephesinde sıva dökülmeleri, saçak altı kaplamalarında yer yer alın tahtasından ayrılma görülmektedir.

6. SONUÇ

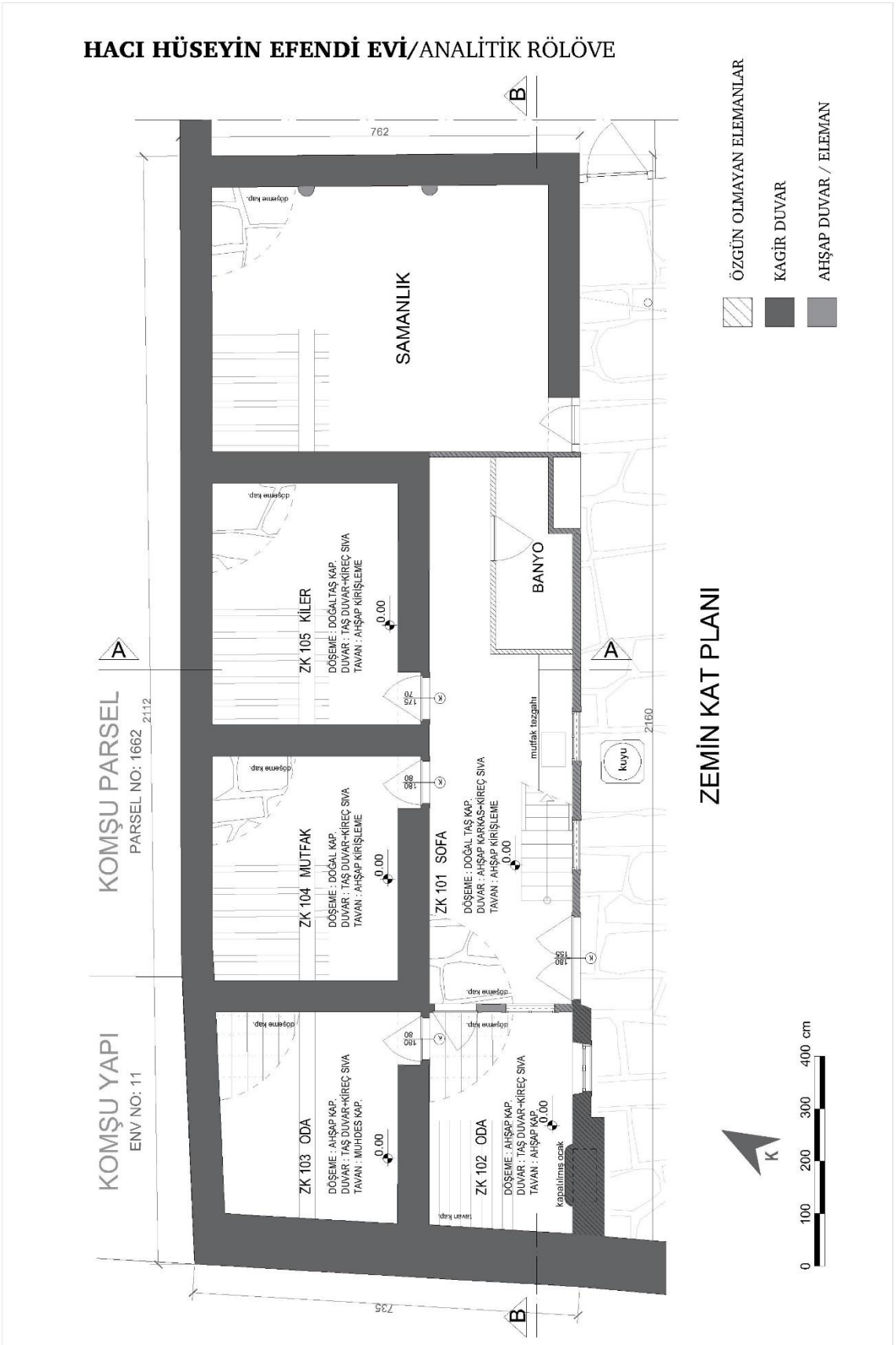
Hacı Hüseyin Efendi Evi yerleşimde ve Anadolu'da az sayıda kalan açık sofalı ev örneklerinden biridir. 2016 yılında tescil edilen yapıya, tescil tarihinden önce bazı değişiklikler ve ekler yapılmış olmakla birlikte özgün elemanların mevcudiyeti ve yapılan değişikliklerin geri alınabilir nitelikte oluşu yapı açısından olumludur. Ancak, yapıya ilişkin bilgilerin kısıtlılığı ile yapının yaşına bağlı olarak oluşan tahribat da göz ardı edilmemelidir. İnşa edildiği döneme ve yöreye özgü niteliklere sahip yapının acil olarak rölövesi ile restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanmalı, İzmir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'ndan onay alınarak onarımı gerçekleştirilmelidir.

REFERENCES

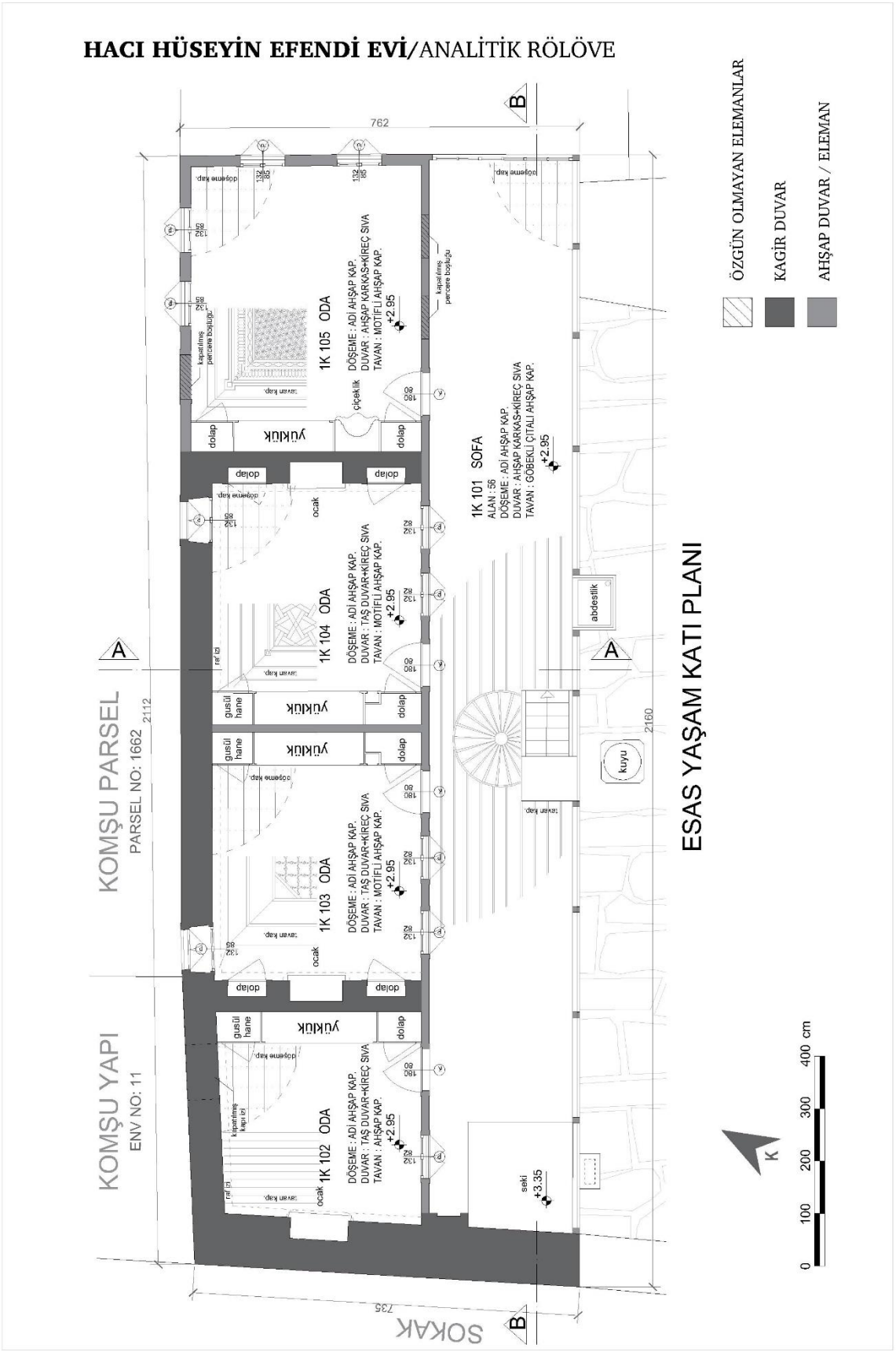
- Çiçek, İ. ve Çetin Ş., (2001), "Tarih İçinde Adala Ve Köyleri", Adala Belediyesi Kültür Yayınları, 238-259.
- Koday, S,; Kaya, G.; Akbaş, F. (2016) "Salihli İlçesindeki Köy adlarında Coğrafyanın Etkisi", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 20, Sayı 2, s.12.
- Ürer, H., (2009), Kültür Ve Tabiat Varlıklarıyla Salihli, Salihli Belediyesi Kültür Yayınları, 219.

EKLER

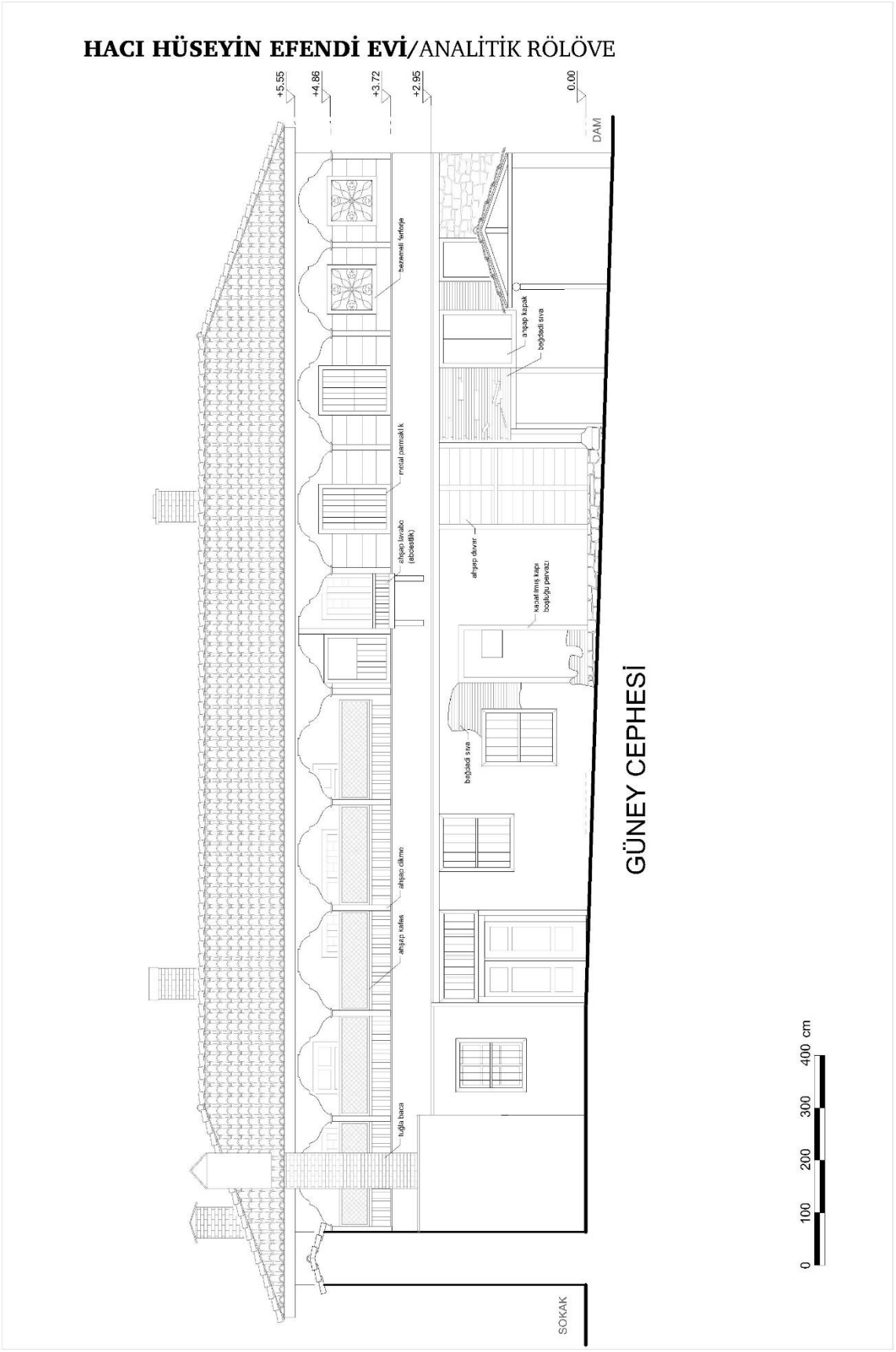
Ek.1 Rölöve zemin kat planı çizimi

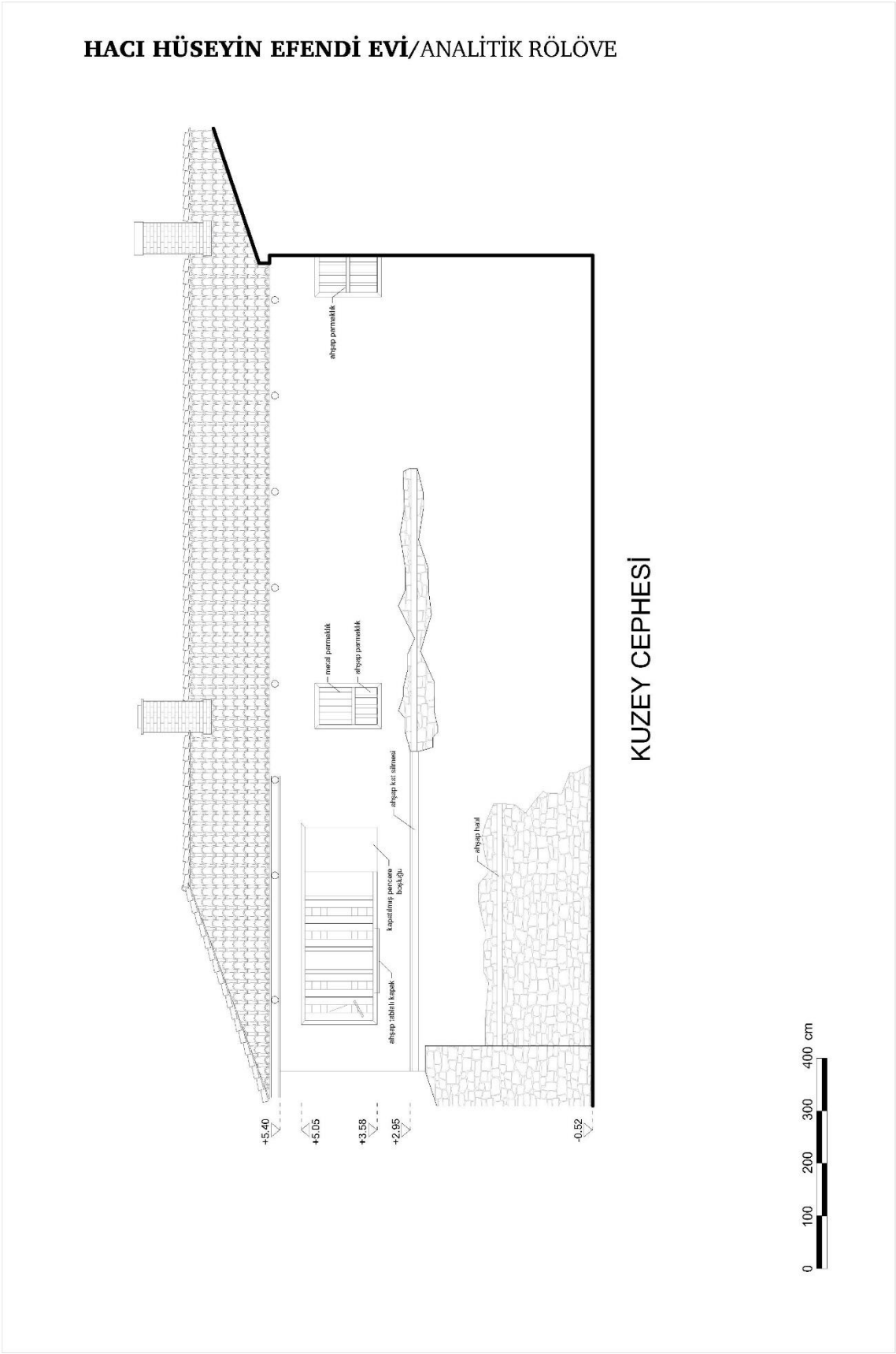
Ek.2 Rölöve esas yaşam katı çizimi

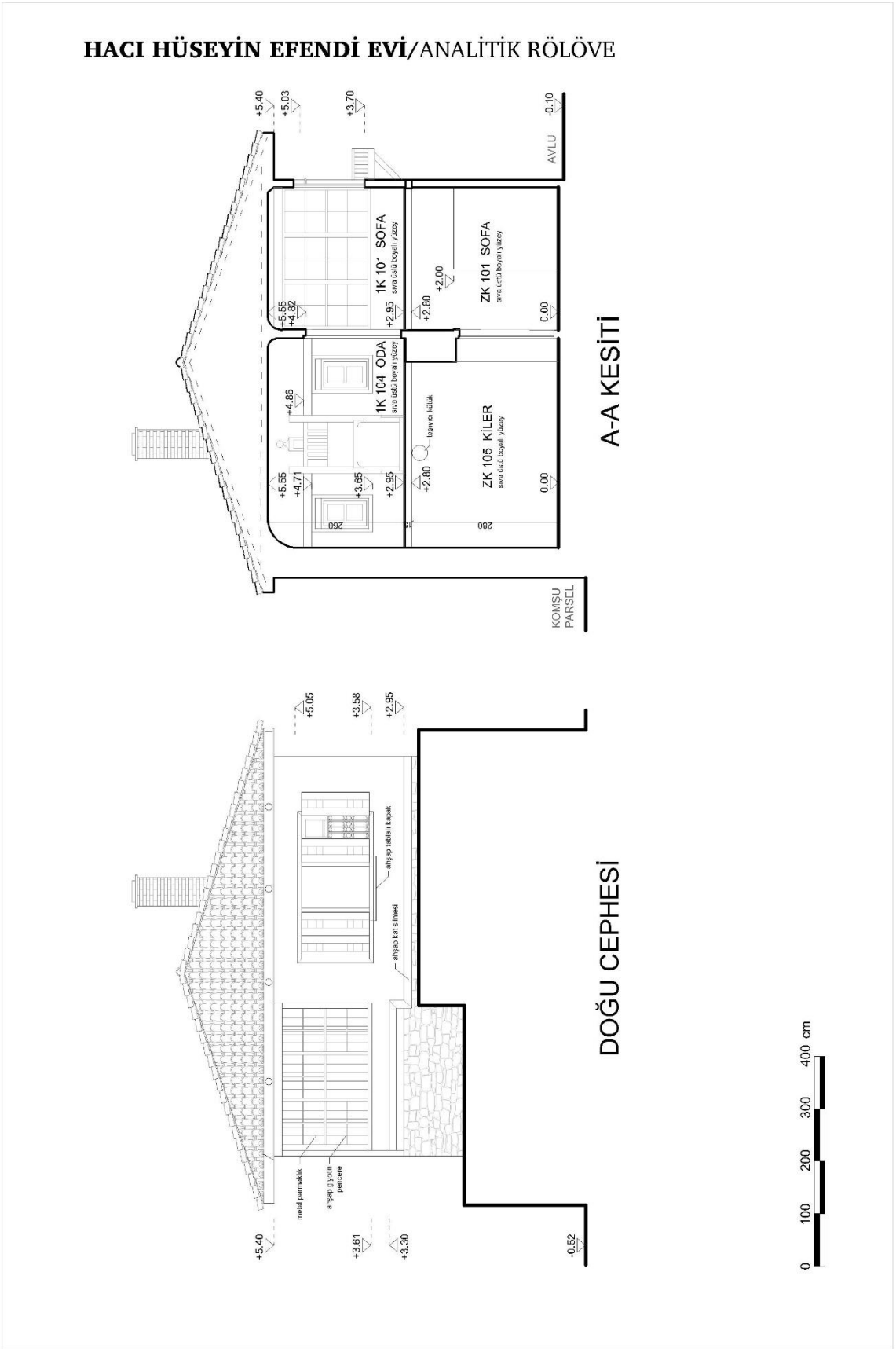
Ek.3 Rölöve güney cephesi görünüş çizimi

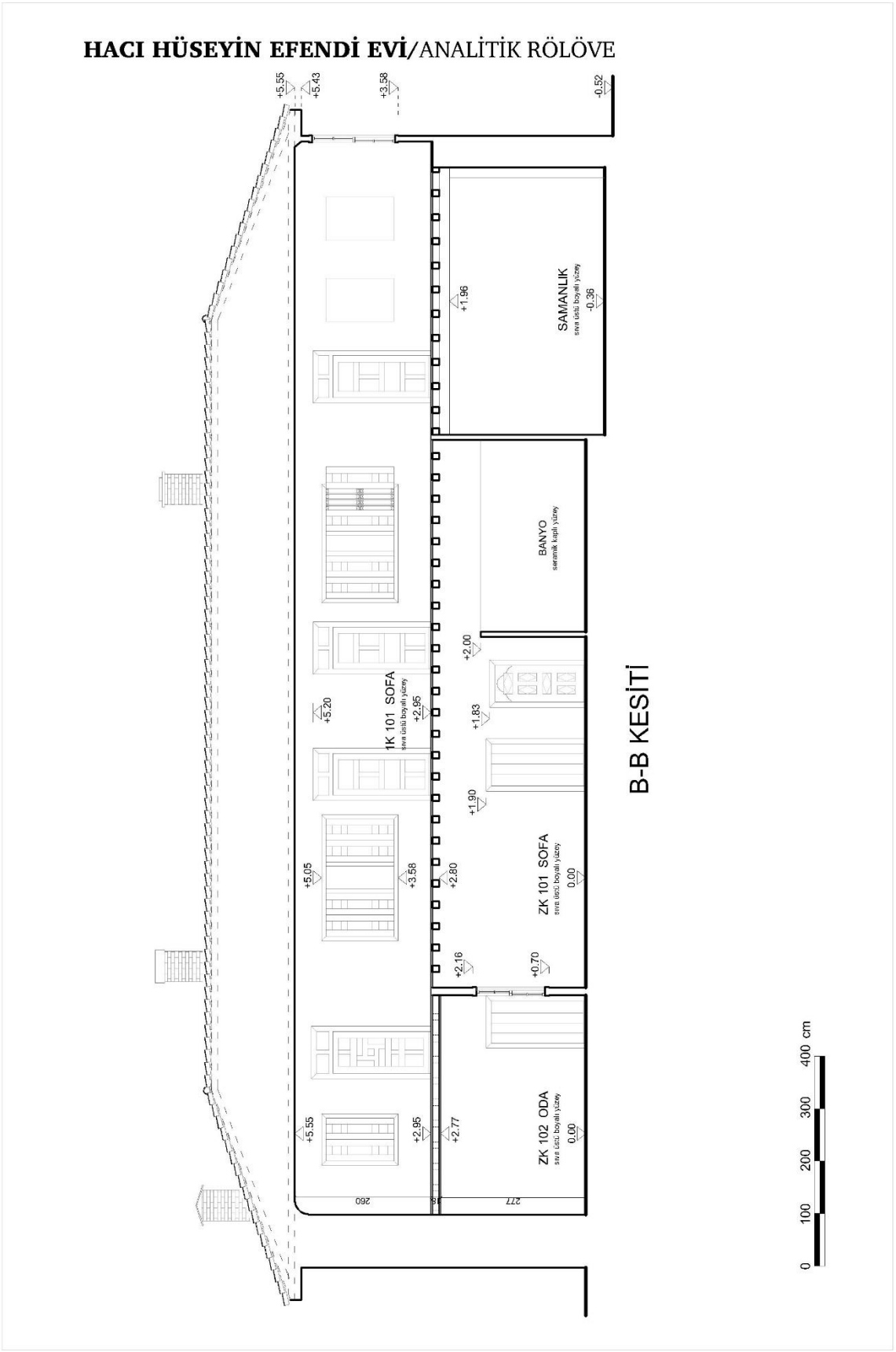
Ek.4 Rölöve kuzey cephesi görünüş çizimi

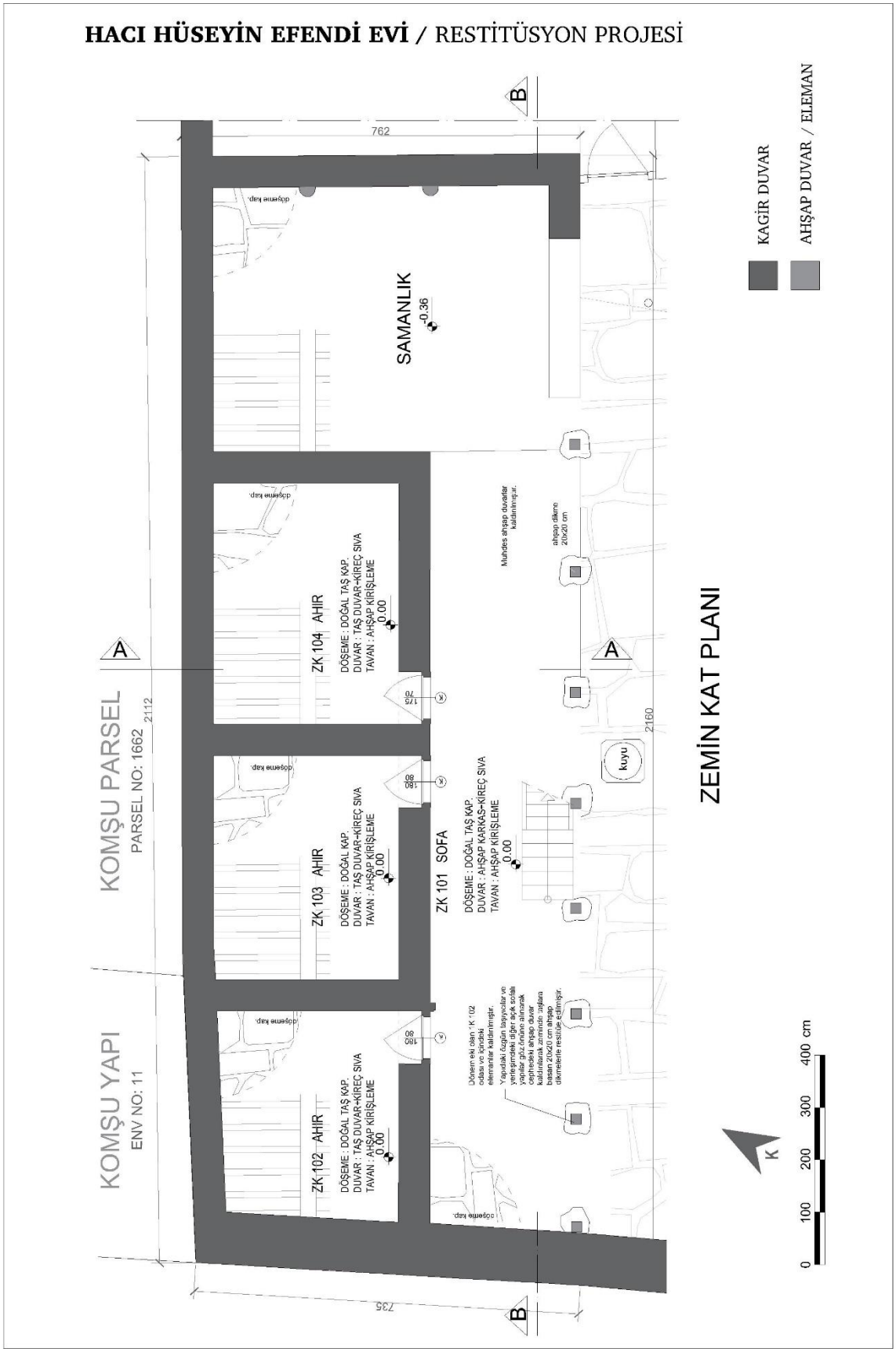
Ek.5 Rölöve doğu cephesi görünüş çizimi ve A-A kesiti çizimi

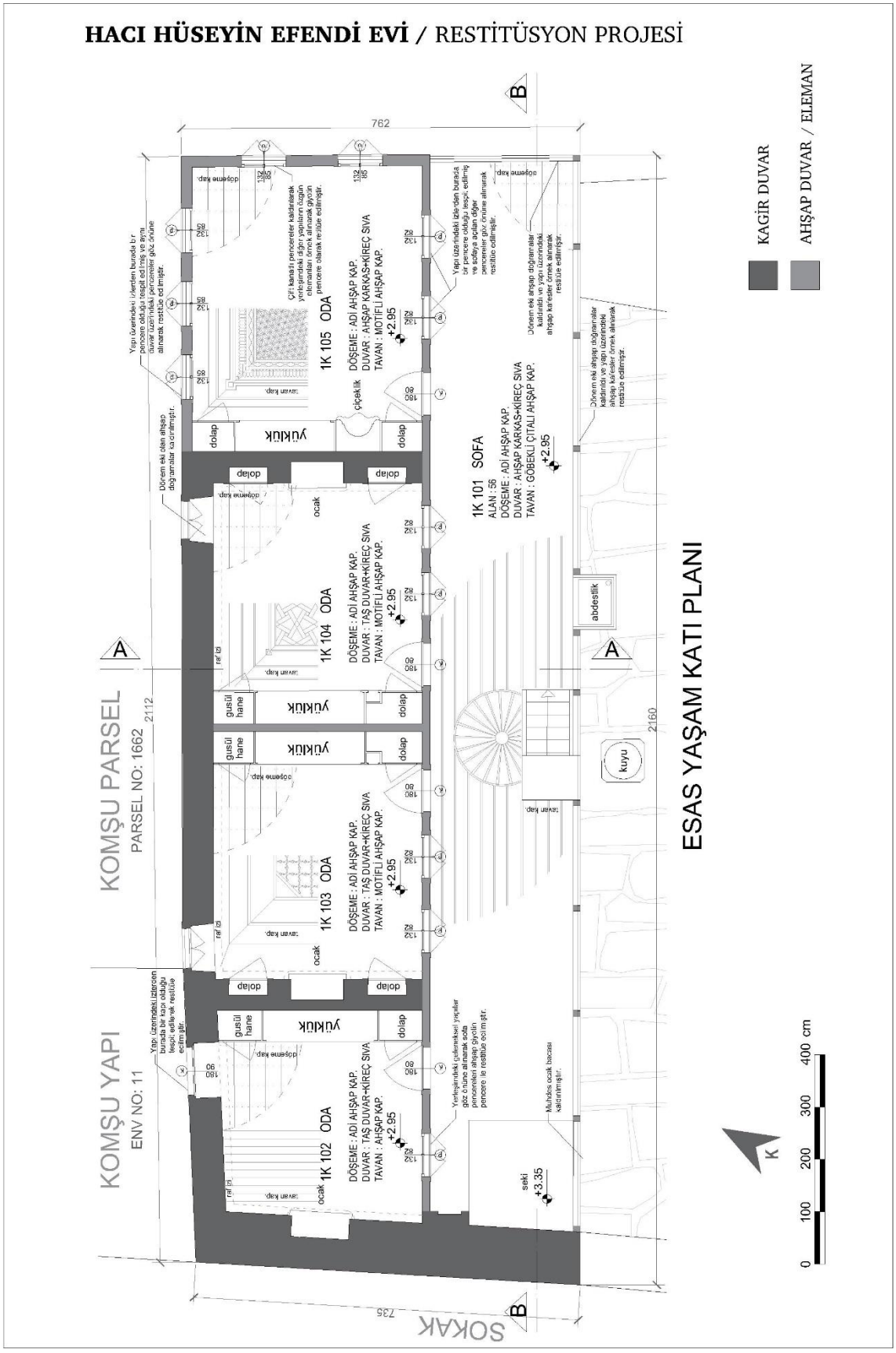
Ek.6 Rölöve B-B kesiti çizimi

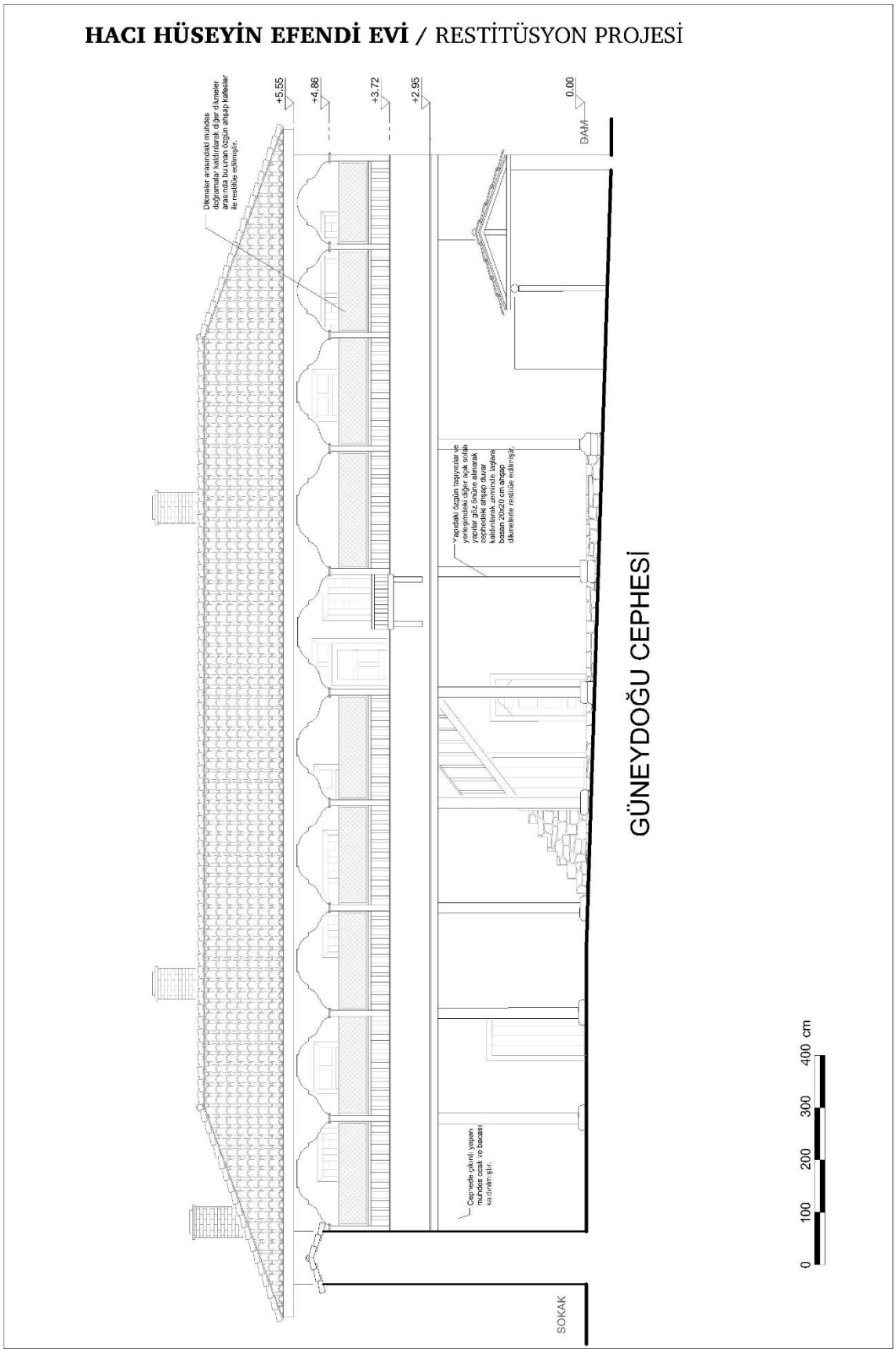
Ek.7 Restitüsyon zemin kat planı çizimi

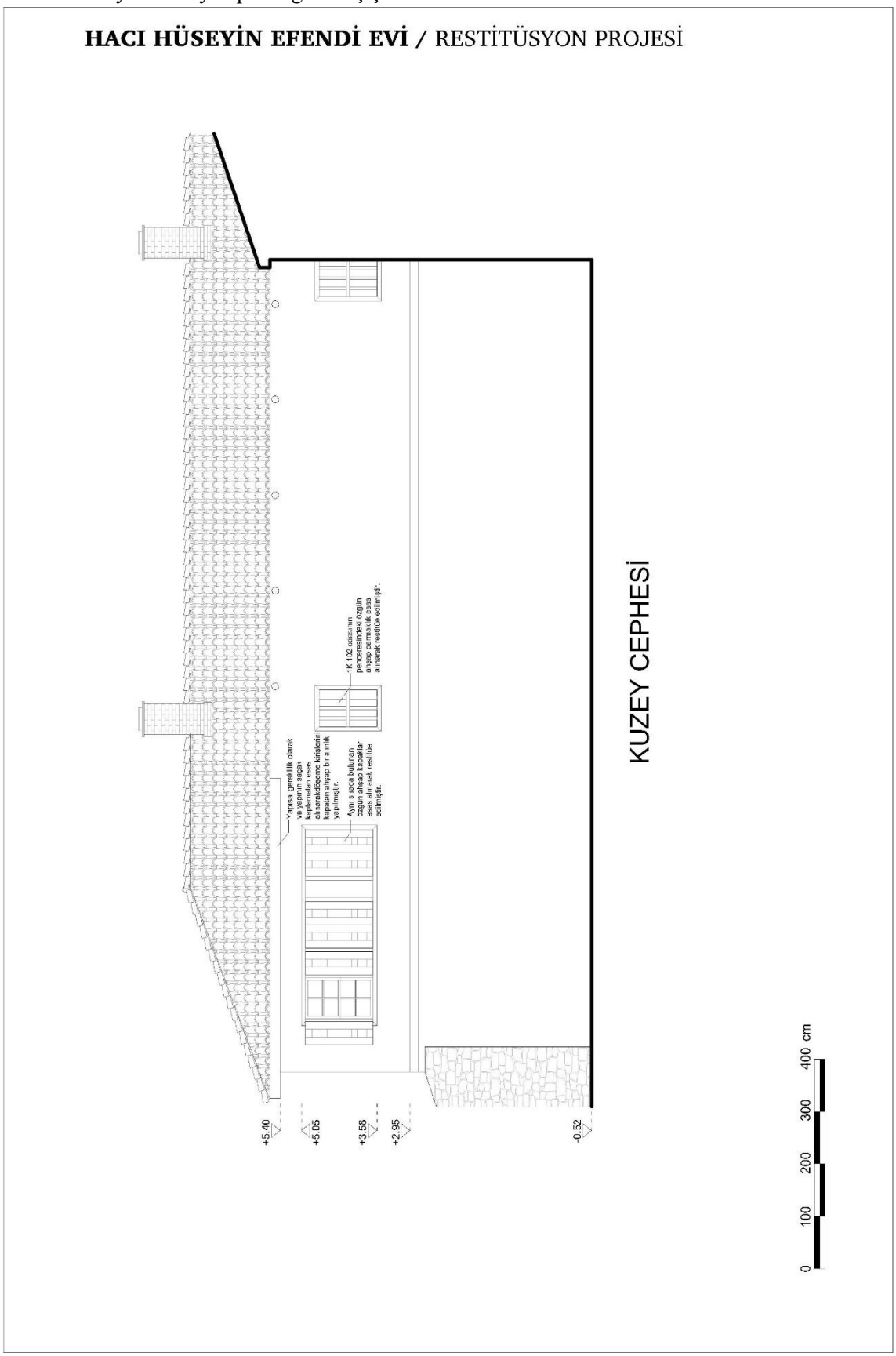
Ek.8 Restitüsyon esas yaşam katı çizimi

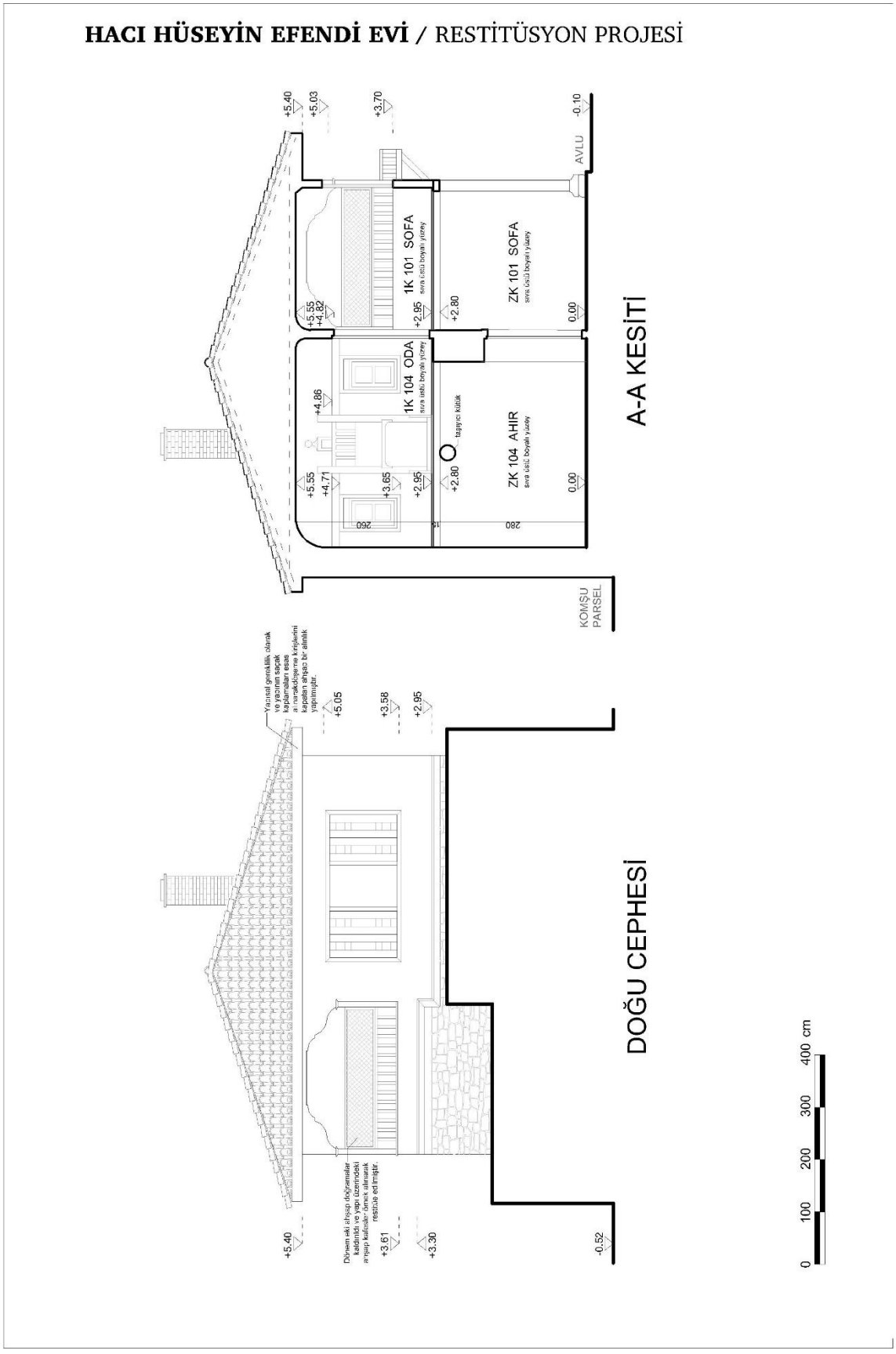
Ek.9 Restitüsyon güney cephesi görünüş çizimi

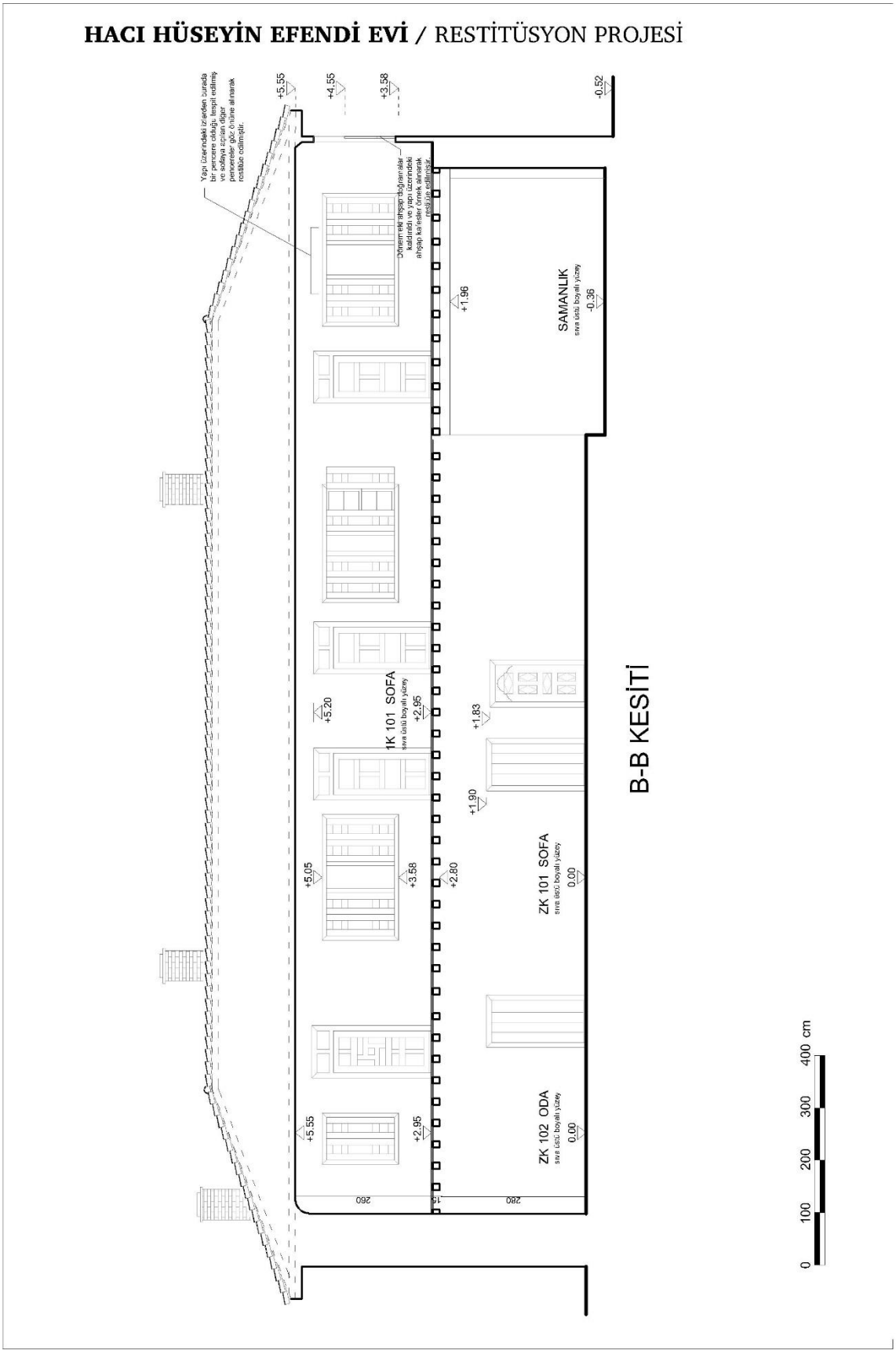
Ek.10 Restitüsyon kuzey cephesi görünüş çizimi

Ek.11 Restitüsyon doğu cephesi görünüş çizimi ve A-A kesiti çizimi

Ek.12 Restitüsyon B-B kesiti çizimi

Ek.13 1K 102 odası fotoğrafları

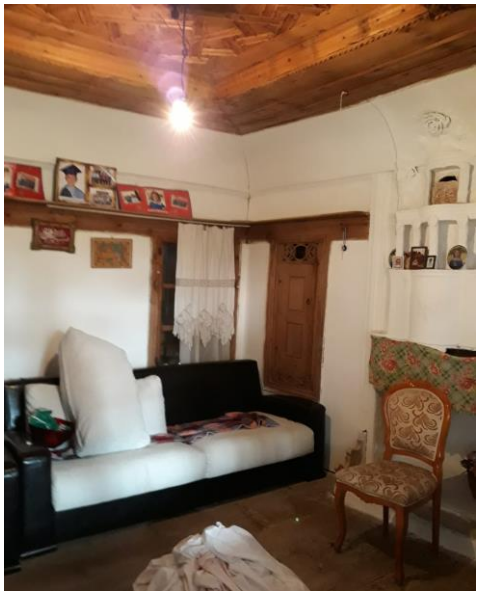
Ek.14 1K 103 odası fotoğrafları

Ek.15 1K 104 odası fotoğrafları

Ek.16 1K 105 odası fotoğrafları

